

ΘΥΜΙΑΜΑ

«Θυμιάμά Σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς»

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 27

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

Δογματικά Κηρύγματα

Η ΠΑΓΓΝΩΣΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Μιλώντας για τὰ ἰδιώματα τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοί μου χριστιανοί, θά σᾶς μιλήσω σήμερα για τὴν παγγνωσία τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά ποιό εἴμαστε ἐμεῖς για νά μιᾶμε για τίς ἰδιότητες τοῦ Θεοῦ; Τόν Θεό τόν γνωρίζουμε ἀνάλογα μέ τὴν καθαρότητα τῆς καρδιάς μας. Ὅσο πῖο πολύ ἅγιοι γινόμαστε, τόσο πῖο πολύ γνωρίζουμε καί γεύομαστε τόν Θεό μας. Ἀλλά καί ἂν δέν εἴμαστε ἅγιοι, ὅμως καταφεύγουμε στούς ἅγιους, στήν θεόπνευστη Ἁγία Γραφή πρῶτα καί στά συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων ἔπειτα, καί ἀπ' αὐτούς παίρνομε αὐτά πού σᾶς δίνουμε. Καί ἀπό τὰ ἱερά μας, λοιπόν, βιβλία σᾶς λέγω ὅτι παγγνωσία τοῦ Θεοῦ εἶναι «τό νά ἤξεύρει ὁ Θεός καί νά γνωρίζῃ ὅλους τοὺς λογισμούς καί τὰ κρύφια τῆς καρδιάς τοῦ καθενός ἀνθρώπου καί ἀγγέλου, ὄχι μόνο κατά τό παρόν, μά καί πρό τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου». ¹ Παγγνωσία τοῦ Θεοῦ σημαίνει ὅτι ὁ Θεός γνωρίζει τὰ πάντα. Γνωρίζει αὐτά πού ἀναφέρονται στόν ἑαυτό Του, τόν ἄκτιστο Θεό, καί αὐτά πού ἀναφέρονται στά κτίσματα, τοὺς ἀγγέλους, τόν ἄνθρωπο καί τόν σύμπαντα κόσμο. Γνωρίζει δέ τὰ πάντα τελείως καί ἀμέσως. Δηλαδή τὰ γνωρίζει ὄχι ὅπως ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀποκτοῦμε κατά μικρόν καί διαδοχικά τὴν γνώση μας, ἀπό τό παρελθόν, τό παρόν καί στό μέλλον ἔπειτα. Ὅχι ἔτσι ὁ Θεός! Ὁ Θεός γνωρίζει τὰ πάντα ἀχρόνως, σέ μιὰ στιγμή. Γνωρίζει ὅλα ὅσα ἔγιναν, ὅσα γίνονται καί ὅσα πρόκειται νά γίνουν, ἀλλά γνωρίζει καί ὅσα θά γίνονταν, χωρίς ὅμως νά γίνουν, καί γνωρίζει τί θά συνέβαινε ἂν γίνονταν. Ἔτσι εἶπε ὁ Κύριος ταλανίζοντας τίς πόλεις Χοραζίν καί Βηθσαιδά, οἱ ὅποιες ἂν καί εἶδαν τὰ περισσότερα θαύματά Του, ὅμως δέν μετενόησαν. Εἶπε ὅτι ἂν αὐτά τὰ θαύματα γίνονταν στίς πόλεις Τύρο καί Σιδῶνα, θά μετανουῶσαν αὐτές μέ δυνατές ἐκφράσεις μετανοίας «καθήμεναι ἐν σάκκῳ καί σποδῶ» (Ματθ. 11,21). Ἀλλά δέν ἔγιναν τὰ μεγάλα αὐτά θαύματα στήν Τύρο καί Σιδῶνα. Γνώριζε λοιπόν ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ὡς Θεός πού εἶναι, τί θά γινόταν στίς πόλεις αὐτές, ἂν θά ἐγίνοντο σ' αὐτές μεγάλες θαυματουργίες, καί ἄς μὴν ἔγιναν.

Ἀλλά καί σέ πολλά ἄλλα σημεία ἡ Ἁγία Γραφή, καί ἡ Παλαιά καί ἡ Καινή Διαθήκη, ὁμιλεῖ για τὴν παγγνωσία τοῦ Θεοῦ. Στό βιβλίό τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγει ὁ Θεός: «Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός... ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν αὐτά γενέσθαι, καί ἅμα συντελέσθη» (Ἡσ. 49,2). Καί στόν Ἱερεμία ὁ Θεός εἶπε, ὅταν τόν καλοῦσε στό προφητικό ἔργο: «Πρό τοῦ μέ πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε καί πρό τοῦ σέ ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας

1. Ὁμολογία Μογίλα (Α 16).

ἡγίακά σε» (Ἱερ. 1,5). Καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει ὅτι «οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δέ γυμνά καί τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ» (Ἐβρ. 4,13).

2. Ἕνα ὅμως θέμα, θέμα σοβαρό, πού τό ἐρωτοῦν πολλοί, θέλω νά σᾶς θίξω τώρα, ἀδελφοί μου χριστιανοί. Ἀκοῦστε το: Ἀφοῦ ὁ Θεός γνωρίζει τά πάντα καί ὅλα γίνονται ὅπως τά προγνωρίζει, πού εἶναι τότε ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, νά ἐνεργήσῃ ὅπως αὐτός θέλει; Πραγματικά φαίνεται ἐδῶ ὅτι ἔχουμε ἀντίφαση μεταξύ τῆς παγγνωσίας καί προ- γνώσεως τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Μ' αὐτό τό ἐρώτημα-πρόβλημα ἀσχολήθηκαν ἀπό παλαιά πολλοί. Καί ἄλλοι μὲν γιά τήν λύση τοῦ προβλήματος περιό- ρισαν τήν γνώση τοῦ Θεοῦ, λέγοντες ὅτι ὁ Θεός δέν γνωρίζει τήν ἐλεύθερη θέληση τοῦ ἀνθρώπου· καί ἄλλοι καταργοῦσαν τήν ἀνθρώπινη ἐλευθερία λέγοντες ὅτι ὅλα συμβαίνουν ἀναγκαστικά, ὅπως τά προγινώσκει ὁ Θεός. Ἀλλά οὔτε τό ἓνα οὔτε τό ἄλλο εἶναι σωστό. Ἄν καί πραγματικά ἡ σχέση τῆς παγγνωσίας καί τῆς πρόγνωσης τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἀνθρώπινη ἐλευθερία εἶναι ἀκατανόητη στήν ἀνθρώπινη διάνοιά μας, ὅμως ἡ λύση τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας μᾶς εἶναι ικανοποιητική. Κατά τήν λύση λοιπόν αὐτή, «αἰτία πού γίνονται, ὅπως γίνονται τά πράγματα, δέν εἶναι ἡ πρόγνωση τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ἀπλᾶ ὁ Θεός προγινώσκει, ὡς Θεός, τό τί πρόκειται νά πράξουμε, χωρίς νά εἶναι αἰτία ἡ πρόγνωσή Του γι' αὐτό πού κάνουμε. Ὅπως ὁ ἰατρός, γιά παράδειγμα, δέν εἶναι αὐτός ἡ αἰτία τῆς ἀρρώστιας κάποιου, ἐπειδὴ προγινώρισε ὅτι πρόκειται νά ἀρρωστήσῃ. Ἡ αἰτία τῆς ἀρρώστιας τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ εἶναι κάποια ἀσθένεια τοῦ σώματός του, ἡ δέ πρόγνωση τοῦ ἰατροῦ ὀφείλεται στήν ἐπιστήμη του. Ἔτσι, λοιπόν, καί γι' αὐτά πού κάνουμε, ἔχουμε ἐμεῖς τήν εὐθύνη. Προέρχονται ἀπό τό αὐτεξούσιό μας καί δέν γί- νονται ἐπειδὴ τά προγινώσκει ὁ Θεός».² Ὁ Θεός, ἀγαπητοί μου, γνωρίζει αὐτά πού πρό- κείται νά συμβοῦν καί τά βλέπει ὡς παρόντα, σάν νά γίνονται αὐτή τήν στιγμή, χωρίς ὅμως ἡ πρόγνωση αὐτή τοῦ Θεοῦ νά ἀσκεῖ ἐπιρροή, γιά νά συμβοῦν ἔτσι τά πράγματα. Ὅπως ὁ ἄνθρωπος βλέποντας κάτι νά συμβαίνει δέν τό δημιουργήσῃ αὐτός αὐτό, ἐπειδὴ τό εἶδε, ἔτσι καί ὁ Θεός: Βλέποντας ἐκ τῶν προτέρων τά πάντα συμβαίνοντα δέν τά κάνει Αὐτός νά συμβοῦν ἔτσι ὅπως συμβαίνουν, ἀλλά, ἐπειδὴ αὐτά θά συμβοῦν ἔτσι, τά προγινώσκει ὁ Θεός, ὡς Θεός πού εἶναι.

Ἀπό τά παραπάνω, ἀδελφοί χριστιανοί, θέλω νά πῶ τήν ἀλήθεια ὅτι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἴμαστε ὑπεύθυνοι γιά ὅ,τι κάνουμε, γιατί τό πράττουμε κατά τήν ἐλευθερία μας καί δέν πρέπει νά λέγουμε ὅτι μᾶς ἔχει ὁ Θεός προορίσει νά τό κάνουμε αὐτό. Εἶναι ὅμως ἀλήθεια καί τό ἄλλο: Προγνωρίζοντας ὁ Θεός κάποιον ὅτι θά γίνῃ καλός καί θά ἀξιοποιήσῃ τίς χάριτες πού θά τοῦ δώσει, τοῦ δίνει ἐκ τῶν προτέρων περισσότερη Χάρη καί πολλές εὐκαιρίες γιά τήν σωτηρία του καί τήν σωτηρία καί ἄλλων ψυχῶν.

Μέ πολλές εὐχές, † Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

2. Ἰωάν. Δαμασκηνοῦ, Διάλογος κατά Μανιχαίων 79.

Γιά πνευματική ἐπικοινωνία μαζί σας στείλετε, ἂν θέλετε, μήνυμα στό τηλ. 6976013647 καί θά ἀπαντήσω.